

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992 ze zm.). Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 poz. 627, 628 i 842). Kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska, na okres 10 lat. Plan ten może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

W przypadku omawianego obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, zwanego dalej obszarem Natura 2000 **Ostoja Nowodworska PLH140043**, za ustanowienie planu zadań ochronnych odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. Projekt dokumentacji został sporządzony przez wyłonionego w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcę – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski, w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego”, którego beneficjentem jest Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, planu zadań ochronnych zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c. uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i 1238). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ww. ustawy, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, Dz. U. z 2011 Nr 22, poz. 114, Nr 163, poz. 981 i Nr 185, poz. 1092) projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą. Zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt Planu może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

Omawiany obszar Natura 2000 został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r.

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

1. **1086 zgniotek cynobrowy** (*Cucujus cinnaberinus*);
2. **1084* pachnica dębowa** (*Osmoderma eremita*).

Należy wspomnieć, iż względem Standardowego Formularza Danych obowiązującego do czasu ustanowienia niniejszego planu, przedmiotem ochrony obszaru był jedynie zgniotek cynobrowy. Niemniej jednak w toku prac nad sporządzeniem projektu planu, biorąc pod uwagę specyfikę gatunku - pachnicy dębowej, charakterystykę zagęszczenia w obszarze oraz konieczność zapewnienia właściwej ochrony przedmiotów ochrony i funkcjonowania sieci Natura 2000, jej populację w obszarze oceniono jako istotną na poziomie regionalnym i lokalnym. Jednym z argumentów przemawiających za takim statusem jest fakt, że w sąsiednim obszarze Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 chrząszcz ten jest jednym z głównych przedmiotów ochrony. Istnieją potencjalne możliwości migracji osobników pomiędzy poszczególnymi populacjami zamieszkującymi oba obszary, co ma olbrzymie znaczenie dla zachowania gatunku w regionie. Nie bez znaczenia jest także fakt, że w obszarze Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043 pachnica dębowa została stwierdzona po raz pierwszy w 2008 (Jacek Hilszczański). Zaobserwowano wówczas znaczną liczbę larw tego owada co wskazywałoby, iż na terenie obszaru osiąga on sukces rozrodczy. Stan populacji pachnicy dębowej, w wyniku zastosowania wskaźników monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska określony został jako zły (U2), niemniej jednak na poszczególnych, pojedynczych drzewach stwierdzano występowanie nawet do kilkudziesięciu larw tego chrząszcza. Istotnym czynnikiem jest także oceniony jako właściwy (FV) udział drzew dziuplastych i grubych, stanowiących potencjalne siedliska dla gatunku. W perspektywie 10 lat możliwe jest polepszenie warunków sprzyjających rozwojowi populacji tego owada poprzez doświetlenie dębów w wyniku redukcji II piętra drzew i krzewów oraz zwiększenie ilości martwego bądź zamierającego drewna. Czynniki te spowodują stopniowe zwiększanie liczebności gatunku w Ostoi, co pozwala na

sformułowanie tezy , iż zastosowanie czynnej ochrony polegającej na doświetleniu dolnych warstw lasu w obrębie obszaru Natura 2000 rokuje dobre szanse zachowania gatunku w przyszłości.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych, dokonano oceny stanu zachowania ww. gatunków zwierząt będących przedmiotem ochrony obszaru oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia. Wśród istniejących zagrożeń należy wymienić: wandalizm, ewolucję biocenotyczną oraz konkurencję. Do potencjalnych zagrożeń zalicza się natomiast usuwanie martwych drzew, pozbywanie się odpadów, kolekcjonowanie oraz występowanie bariery migracji. Analiza zapisów dokumentów planistycznych wyszczególnionych w art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody nie wykazała konieczności wprowadzenia zmian w ich treści. Jednocześnie, nie stwierdzono występowania przesłanek do zmiany granic obszaru. Nie stwierdzono także przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla obszaru.

Następnie, określone zostały cele zadań ochronnych, których realizacja w perspektywie obowiązywania planu, oceniona została jako realna. Zaplanowane działania (prześwietlenie drzewostanu poprzez redukcje podszytu oraz II piętra drzew) będą miały bezpośredni wpływ na poprawę struktury stanu ochrony gatunków, a w dalszej perspektywie osiągnięcie stanu właściwego.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. Obowiązek ich przeprowadzenia wynika z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia do opracowania Planu, które od 17.06.2011 zostało zawarte Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy informacyjnej Urzędu. Od 16.06.2011 informacja ta została umieszczona na stronie projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. Następnie, obwieszczeniem z dnia 21 lipca 2011 r., opublikowanym w prasie (Gazeta Wyborcza Nr 168.7290/2011), poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych. Ponadto, obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia planu zadań ochronnych, 26.07.2011 r. zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, wywieszono na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej projektu www.projektnatura.utp.edu.pl.

W trakcie procesu sporządzania planu zadań ochronnych, w dniu 14 września 2011 r. w siedzibie Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim zorganizowano spotkanie dyskusyjne z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Dla osób, które nie były uczestnikami spotkań, a które chciały zapoznać się z bieżącym stanem prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgłaszać uwagi i wnioski lub przystąpić do prac w Zespole Lokalnej Współpracy, przewidziano możliwość zgłaszania się za pośrednictwem publicznie dostępnych stron: www.warszawa.rdos.gov.pl i www.projektnatura.utp.edu.pl.

Wyniki prac nad projektem zostały ujęte w stabelaryzowanym dokumencie pod nazwą „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043”, który posłużył jako materiał wyjściowy do projektu planu zadań ochronnych, sporządzonego w formie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie został poddany udziałowi społeczeństwa w myśl ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.6.2014.AA, z dnia 28 lutego 2014 r., zawiadomił o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla wyżej wymienionego obszaru Natura 2000, w formie projektu zarządzenia oraz poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do dokumentu w terminie 21 dni. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zostało opublikowane w prasie o zasięgu krajowym (Nasz Dziennik Nr 49, 4891/2014), umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej i stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy informacyjnej Urzędu.

W związku z udziałem społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043 został zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Warszawie, co znalazło swoje odzwierciedlenie w Uchwale Nr z dniar. Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, póź. 206 ze zm.) Wojewoda Mazowiecki, pismem znak:..... z dnia, uzgodnił projekt zarządzenia.